

Q.P. Code: 22263

(Time: 3 hrs)

Total Marks: 100

Note: (1) All questions are compulsory
(2) Figures to the right indicate full marks for each question

Q.1 Answer any TWO of the following: 25 Marks

- A. Explain nature and scope of demography.
- B. Describe the stages of Theory of Demographic Transition.
- C. Discuss any five features of Indian population.

Q.2 Answer any TWO of the following: 25 Marks

- A. State merits and demerits of census method.
- B. Explain the importance of Civil Registration System with respect to births and deaths.
- C. What type of information is collected in National Sample Survey?

Q.3 Answer any TWO of the following: 25 Marks

- A. Discuss Crude Birth Rate and Age Specific Birth Rate with its merits and demerits.
- B. Define fertility and explain Gross Reproduction Rate and Net Reproduction Rate.
- C. What is the difference between simple growth rate of population and compound growth rate of population?

Q.4 Write notes on the following (Any TWO): 25 Marks

- A. Malthusian Theory of population
- B. National Family Health Survey
- C. Measures of Death Rate

Q.P. Code: 22263

वेळ: ३ तास

गुण: १००

सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. प्रत्येक प्रश्नाला २५ गुण आहेत.

प्र.१ खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

२५

- अ) लोकसंख्याशास्त्राचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.
- ब) लोकसंख्या संक्रमण सिद्धांताच्या टप्प्यांचे वर्णन करा.
- क) भारतीय लोकसंख्येच्या कोणत्याही पाच वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा.

प्र.२ खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

२५

- अ) जनगणना पद्धतीचे गुण - दोष विशद करा.
- ब) जन्म व मृत्यू यांच्याशी संबंधित मुलकी नोंदणी पद्धतीचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- क) राष्ट्रीय नमुना सर्वेक्षणामधून कोणत्या प्रकारची माहिती गोळा केली जाते?

प्र.३ खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

२५

- अ) ढोबळ जन्म दर व वयसापेक्ष जन्म दर यांची त्यांच्या गुण-दोषांसकट चर्चा करा.
- ब) जननदराची व्याख्या देऊन ढोबळ जननदर व निव्वळ जननदर स्पष्ट करा.
- क) लोकसंख्या वृद्धीचा साधा दर व लोकसंख्या वृद्धीचा संयुक्त दर यातील फरक कोणता आहे?

प्र.४ टिपा लिहा.(कोणत्याही दोन)

२५

- अ) माल्थसचा लोकसंख्या सिद्धांत
- ब) राष्ट्रीय कुटुंब आरोग्य सर्वेक्षण
- क) मृत्यू दर / मर्त्यता दराची मापके
